

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Maschefszky Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Budapesti 177. számú Ügyvédi Iroda által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. október 4. napján kelt 14.G.40.153/2019/30-I. számú végzésével kijavított 2019. szeptember 27. napján kelt 14.G.40.153/2019/29. számú ítéletével szemben a felperes által 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 66.857,- (hatvanhatezer-nyolcszázötvenhét) Ft-ot; a felperes megállapítási keresetének és a postaládákkal kapcsolatos 1.133.966,- (egymillió-százharmincháromezer-kilencszázhatvanhat) Ft pótmunkadíj megfizetésének elutasítása tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja; egyebekben a teljes perkoltségre is kiterjedően hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú perkoltségét 687.400,- (hatszáznyolcvanhétezer-négyszáz) Ft-ban, az alperes másodfokú perkoltségét 195.300,- (százkilencvenötezer-háromszáz) Ft-ban állapítja meg.

A Fővárosi Ítéltábla felhívja a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalát, hogy az EL01819/2019. elnöki letéti számon kezelt 5.484.219,- (ötmillió-négyszáznyolcvannégyezer-kétszázötvenkilenc) Ft-ból 1.133.966,- (egymillió-százharmincháromezer-kilencszázhatvanhat) Ft-ot adjon ki a letevőnek, a fennmaradó 4.350.253,- (négymillió-háromszázötvenezer-kétszázötvenhárom) Ft-ot továbbra is kezelje letétként.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes leszállított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:155. § (1) bekezdése alapján 54.133 Ft késedelmi kamat, a behajtási költségátalányról szóló 2016. évi IX. törvény 3. § (1) bekezdése alapján 12.724 Ft behajtási költségátalány, valamint a Ptk. 6:245. § (1) bekezdése és 6:244. § (2) bekezdése alapján 5.484.219 Ft tőke és ezen összeg után 2019. február 1-jétől a kifizetésig terjedő időre a Ptk. 6:155. § szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni alperest, továbbá a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 172. § (3) bekezdése alapján kérte annak megállapítását, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés késedelmes teljesítése felperesnek nem felróható.

Előadta, hogy az alperes a 2019. január 22-ei esedékességű 274.185.678 Ft összegű végszámláját 2019. január 29. napján fizette meg, 7 nap késedelemmel. A tőke után járó összesen 8,9 % mértékű késedelmi kamat összege 467.994 Ft, amelyből az alperes 413.861 Ft-ot fizetett. A részteljesítésre tekintettel az alperes további 54.133 Ft késedelmi kamattal tartozik. Állította, hogy összesen 5.484.219 Ft értékű pótmunkát végzett az alperes megrendelése alapján, mivel a dombház földmegfogására a szakértői véleményben foglaltak szerint is a megrendelő új terveket készített új műszaki megoldás kidolgozásával, amellyel összefüggésben 4.350.253 Ft költsége merült fel,

valamint a postaládák végleges kialakítását a vállalkozási szerződés, a költségvetés és a kiviteli terv nem tartalmazta, amivel összefüggésben 1.133.966 Ft pótmunkadíja merült fel. Előadta továbbá, hogy az alperes késedelmi kötbérigényét 2019. január 15. napján kelt levelében bejelentette, azonban az általa beszerzett Teljesítésigazolási Szakértői Szerv véleményéből megállapítható, hogy az alperesi érdekkörben felmerült teljesítési akadályok 98 nap késedelmet okoztak, amely késedelem a felperesnek nem felróható, állította továbbá, hogy az alperessel szemben e körben marasztalást nem kérhet.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A megállapítási kereset vonatkozásában kiemelte, hogy a felperes a Pp. 172. §-ában meghatározott feltételek fennállását nem igazolta. Önmagában az alperes kötbért bejelentő levele nem alapozza meg a megállapítási kereset fennállásának a feltételeit. A késedelmi kamat körében hivatkozott arra, hogy a részszámla teljes összegét 2019. január 29-én megfizette, majd a felperes által 2019. január 30-án közölt késedelmi kamatkövetelést és behajtási költségátalányt 2019. február 12. napján teljesítette. Hangsúlyozta, hogy a felek között megállapodás született, hogy mely munkákat tekintik a felek pótmunkának. A dombház kivitelezése a vállalkozási szerződés része volt, az alperes a felperes kérésére a kivitelezés könnyítése érdekében változtatta meg a tervezővel a műszaki tartalmat. Az új terv műszaki tartalma az eredeti, a felperes által beárazott költségvetéshez képest fele mennyiségű földréteget tartalmazott. A postaládát a kiviteli terv tartalmazta, a dokumentációban szerepelt, így az sem minősül pótmunkának. A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv véleményét megalapozatlannak, jogszabályellenesnek és a rendelkezésre álló okiratokkal ellentétesnek találta.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.615.084 Ft perköltséget.

Határozatának tényállásában megállapította, hogy az alperes mint megrendelő és a felperes mint vállalkozó között 2017. február 21. napján a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.) alapján a **B. szám 1** szám alatti ingatlanon felépítendő szolgáltató és lakóház kivitelezésére lefolytatott nyílt eljárás eredménye alapján vállalkozási szerződés jött létre. A szerződés 2. pontja szerint a teljesítés határideje 2018. április 15-e volt. A 2.3. pont szerint a kivitelezés akkor minősül szerződésszerűnek, ha a vállalt teljesítési határidőn belül az előírt feladatokat a vállalkozó elvégzi és a műszaki átadás-átvétel megtörténik. A műszaki átadás-átvétel során feltárt hibák vagy hiányosságok kijavítása a kivitelezés időtartamából számítandó. A 3. pont rögzítette a vállalkozói díjat 2.855.714.286 Ft + 142.785.714 Ft tartalékkeret, azaz összesen 2.998.500.000 Ft-ban. A tartalékkeretet a Ptk. 6:244. § (2) bekezdés szerint pótmunkák elvégzésére használhatják fel a felek. A 6. pont szerint a szerződés mindennemű módosítása csak a felek közös megegyezésével írásban a Kbt. 141. §-ának megfelelően történhet. A 7/A. pontban a felek késedelmi és meghiúsulási kötbérkikötésben állapodtak meg. A 7.8. pont a műszaki átadás-átvételi eljárással kapcsolatos vállalkozói kötelezettségeket, a 7.9. pont a megrendelő kötelezettségét rögzítette.

A felek a vállalkozási szerződést 2017. április 20. napján az alperes által biztosított előleg mértékével, a felperes által bevonható alvállalkozói teljesítés aránya tekintetében és a Kbt. módosítása következtében hatályba lépett jogszabályi rendelkezések alkalmazhatóságára vonatkozóan módosították. A szerződést 2017. október 13. napján ismét módosították a pénzügyi ütemterv és a teljesítési határidő vonatkozásában. 2018. június 13. napján kelt a harmadik szerződésmódosítás, mivel a megrendelő az eredeti terveken és szerződésben nem szereplő házi orvosi rendelő kialakítása mellett döntött. A teljesítés határidejét és a műszaki átadás-átvétel eljárás lezárásának a határidejét 2018. augusztus 31. napján határozták meg. A felperes továbbá

önként vállalta, hogy a használatbavételi engedélyt 2018. október 15. napjára megszerzi az alperes részére.

Az utolsó szerződésmódosítást megelőzően 2018. február 21-én tartott kooperációs értekezletről felvett jegyzőkönyvben a felperes kérte a dombház feltöltésének rétegével kapcsolatos terveket, amelyet további kooperációs jegyzőkönyvekben is megismételt. Az alperes 2018. április 5-én kelt levelében kifejtette, hogy a dombház melletti támfal kivitelezését nem tudja pótmunkaként elfogadni, mivel a tervdokumentáció eredetileg is tartalmazta.

A 2018. április 25-i kooperációs jegyzőkönyv rögzíti, hogy a tervező elkészítette a tervváltozatot, amelyet megküldött a felek részére. A 2018. május 16-ai jegyzőkönyv szerint az alperesi képviselőtestület elfogadta az ezzel kapcsolatos Helyi Építési Szabályzat módosítást és a végleges terv a 2018. május 16-án átadott tervcsomagban található. Ezt követően a felperes 2018. június 18-ai levelében a dombház föld megfogási munkája, 2018. július 4-én pedig a postaládákra vonatkozóan küldött árajánlatot az alperes részére.

2018. június 20-i emlékeztető szerint a felperes sürgette a dombház feltöltési rétegével kapcsolatos terveket, továbbá a dombház lábazatszigetelés lezárására kért megoldást. A 2018. július 18-ai emlékeztetőben az alperes kérte a kivitelezőtől a dombház földfeltöltés megkezdését és a postaládák felszerelését. Ezt megelőzően a felperes július 13-ai levelében tájékoztatta arról az alperest, hogy a dombház földmegfogásának pótmunkáját még nem rendelte meg a felperes ajánlatának megfelelően. Az alperes 2018. július 19-ei levelében kifejtette a dombház földmegtámasztása kapcsán, hogy álláspontja szerint a felperes a teljes munkát elvállalta átalányáron, amibe a dombház is benne volt 41 cm vastagságban, jelenleg 28 cm földfeltöltéssel készülne, így a mennyiség csökkentésével a munkának bele kell férnie az eredeti ajánlatba. Ugyanez vonatkozik a postaládákra is, azok is az átalányárban térülnek.

A 2018. július 25-ei levelében a felperes felszólította az alperest a dombház megtámasztására vonatkozó pótmunka megrendelésére, mivel álláspontja szerint az új tervek alapján a különbözeti költségek tekintetében pótmunka elszámolására jogosult. Felhívta az alperes figyelmét a postaládákkal kapcsolatban, hogy azok a kiviteli tervekben, alaprajzokban, konszignációkban, költségvetésben nem szerepelnek. A műszaki leírásban 1 db postaláda látványterve áll rendelkezésre. Álláspontja szerint a lakások és az épület használatát nem befolyásolja a postaláda elhelyezése, enélkül a kivitelezés teljes értékűnek tekinthető. Amennyiben az alperes a postaládákra igényt tart, akkor rendelje meg a felperesi pótmunka-ajánlatnak megfelelően.

2018. augusztus 22-én a felperes a kivitelezési munkákat készre jelentette 2018. augusztus 31-ére. Az alperes 2018. augusztus 31-én kelt levelében az ezen a napon tapasztalt készség figyelembevételével a készre jelentést visszautasította. A dombház földmegtámasztási munka tekintetében kifejtette, hogy a kivitelező a létesítmény teljes körű megvalósítását vállalta el átalányáron, az építési engedély és a kiviteli tervdokumentáció a dombházat is tartalmazta. A terv kiegészítését, pótlását a kivitelező kérte, ennek megfelelően készítette el a tervező. A postaládák esetében rögzítette, hogy azok a dokumentációban szerepeltek, a rendeltetési egységek összesen 33 db lakás + 17 db üzlet, azonban csak 36 db postaládát kértek, így pótmunka nem merült fel. A postaládák elhelyezésére vonatkozó terveket a tervező pótolta. A postaládák szerelése a dokumentációban, így a felperes szerződéses kötelezettségei között is szerepelt.

2018. szeptember 3-ai levelében a felperes a 2018. augusztus 22-ei készre jelentését visszavonta és a III. szerződésmódosítás véghatáridejét felmondta. Kifejtette, hogy a dombházterv az eredeti szerződésben vállalt tervezési költséghez képest változott, az alperes a felperes részére új kiviteli terveket adott át, ezzel kapcsolatban a változás az alperes igényei és megbízása alapján történt,

amelyek során a Helyi Építési Szabályzatot módosította a megvalósíthatóság érdekében. A dombház földmegtámasztási munkáit az új, az alperes által átadott terveknek megfelelően készítette el. A postaládákkal összefüggésben rögzítette, hogy a postaláda a tervezői műszaki leírásban szerepel mint koncepciójavaslat, azonban a postaláda darabszáma, felszerelési költsége a terveken nem szerepel, illetőleg a kiviteli terveken, részterveken a felszerelés helye sem került feltüntetésre. Az alperes 2018. szeptember 21-ei válaszlevelében a dombház földmegtámasztásával és a postaládákkal kapcsolatos álláspontját fenntartotta, a pótmunkaigényt nem fogadta el. A felperes 2018. október 10-i levelében álláspontját megismételte.

2018. október 4-én az elektronikus építési napló bejegyzése szerint a felperes a munkát készre jelentette és kérte ismételten a műszaki átadás-átvétel időpontjának a kitűzését. 2018. november 14-én a felek a szolgáltatóház műszaki átadás-átvételi eljárása lezárásának helyszíni bejárásáról jegyzőkönyvet vettek fel, amely szerint a szerződésszerű teljesítéshez szükséges további feladatokat 2018. november 30-ig teljesíti felperes.

A felperes 2018. november 28-ai levelében a 2018. november 15. napján kézhez vett műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv tervezet és hibalista alapján kifejtette, hogy a megrendelő abban rögzített jogfenntartó nyilatkozata megalapozatlan, a végszámla kiállításának a hibajavítások és az elrendelt pótmunkák elvégzése nem képezheti a feltételét.

A felek 2018. december 19-én a vállalkozási szerződést ismételten módosították, és a teljesítés határidejének változatlanul hagyása mellett megállapodtak abban, hogy a 27.125.371 Ft összegű végszámlában elszámolható kiegészítő munkák teljesítési határideje 2019. március 31-e. Rögzítették továbbá, hogy az alperes megrendelte, a felperes pedig elvállalta a kiegészítő építési beruházásként a mellékelt költségvetés szerinti háziiorvosi rendelő kialakítását nettó 50.810.942 Ft vállalkozói díjért.

A felperes 2018. december 20-ai levelében tájékoztatta az alperest, hogy jogainak megóvása érdekében a Teljesítésigazolási Szakértői Szervhez fordult, amely által 2018. december 6-án tartott szemle során a helyszínen felvett jegyzőkönyv szerint az épület elkészült, az rendeltetésszerű használatra alkalmas, használatot akadályozó hiba nincs. Erre alapítottn az igényét jogi úton kívánja érvényesíteni az alperessel szemben.

2019. január 2. napján műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet vettek fel a felek, amelyben rögzítették, hogy a munka befejezésének időpontja szerződés szerint 2018. augusztus 31., ténylegesen 2018. december 27. A műszaki átadás-átvételi eljárás kezdete 2018. november 7., befejezése 2018. december 27. A benyújtandó számla összegét nettó 419.231.680 Ft-ban állapították meg az előleg és az árengedmény mértékével. A felek aláírták ezzel egyidejűleg a „Főösszesítő a megrendelő által kért pótmunkákról” megnevezésű táblázatot, amelynek a 31. tétele alatt a dombház földmegfogásának a pótmunkáját, a 36. tétel alatt a postaládák pótmunkáját rögzítették, azonban a táblázatban ezek mellett a „megrendelve” kitétel nem szerepel.

Az alperes 2019. január 15-ei levelében a szerződés 7.6 pontjára hivatkozással 673.948.622 Ft összegű kötbér igénnyel élt a felperes felé.

A teljesítésigazolás és a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján a felperes kiállította 2019. január 22-ei esedékességgel a K19-00002 számú számláját 274.185.678 Ft összegben, amelyet az alperes január 29-én teljesített átutalással. 2019. január 30-án a felperes felszólította az alperest, hogy a számlában foglalt vállalkozói díj késedelmes kiegyenlítésére tekintettel 401.137 Ft összegű

késedelmi kamatot és 12.724 Ft összegű behajtási költségátalányt 8 napon belül fizessen meg. Az alperes az összeget 2019. február 12. napján utalta át a felperes számára.

A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv 2019. január 10-én kelt véleményében megállapította, hogy a megrendelő érdekkörében felmerült akadályok összességében 98 nap késedelmet eredményeztek a kivitelezés során, amelyek összességében 24.000.000 Ft többletköltséget okoztak. A megrendelő által elrendelt, de vitatott, a vállalkozó által elvégzett pótmunka ellenértékének összege a dombház tekintetében 4.350.250 Ft, a postaláda vonatkozásában 1.133.966 Ft. A szakvélemény kialakítása során figyelembe vette a helyszíni szemlén tapasztaltakat, a helyszíni szemle jegyzőkönyvében az érintettek által tett nyilatkozatokat, a rendelkezésre bocsátott iratokat, különös tekintettel a problémákat részletesen tartalmazó 6 db kivitelezői akadályközlő és 11 db ügyvédi levélben leírtakat, továbbá az 53 db pótmunka elrendelést.

Az elsőfokú bíróság a határozata jogi indokolásában elsődlegesen azt rögzítette, hogy a perfelvételi tárgyaláson adott anyagi pervezetésre tekintettel a felperes keresetváltoztatásában kártérítés iránti kereseti kérelmét, valamint a hibás teljesítés miatt levont vállalkozói díj visszafizetésére irányuló kereseti kérelmét nem tartotta fenn. Az 5.484.213 Ft pótmunka iránt előterjesztett kereseti kérelme alapjául szolgáló tényállításait kiegészítette, ahhoz kapcsolódóan további bizonyítékokat csatolt, amelyre az alperes előkészítő iratában nyilatkozott. Megítélése szerint mindkét fél további tényállítása megfelelt a Pp. 185. § (1) bekezdésében foglaltaknak, továbbá az általuk előterjesztett bizonyítékok a Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért ezeket az ítélete meghozatala során figyelembe vette. Az alperes a perfelvételi tárgyalás lezárását követően további, korábban nem hivatkozott okirati bizonyítékot csatolt, amelyeket a bíróság a Pp. 220. § (1) (7) bekezdése értelmében figyelmen kívül hagyott.

Rögzítette, hogy a felperes a keresetét az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánc tartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény (TSZSZ tv.) rendelkezéseire, valamint az e törvény alapján a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (TSZSZ) 2019. január 10. napján kelt véleményére alapította. A TSZSZ tv. 1. § (1) és (2) bekezdés, 4. § a) pont, 6. § (1) és (2) bekezdésére való utalással kifejtette, hogy a jogszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv véleménye alapján indított perben a felperesnek ne lenne lehetősége a szakértői vélemény alapjául szolgáló igényen túlmenően további kereseti kérelem előterjesztésére. A Pp. 173. § (1) bekezdése alapján is rögzítette, hogy nem volt akadálya annak, hogy a felperes a perbeli vállalkozási szerződésből eredő további igényét - azaz a vállalkozói díj után járó kamatigényét, valamint a teljesítésével összefüggő megállapítási keresetet - is érvényesítse.

A késedelmi kamatigénnyel összefüggésben megállapította, hogy a felperes által kiállított számla esedékességéhez képest az alperes a teljesítéssel 7 nap késedelembe esett. A 2019. január 30-i felperesi levél azonban bizonyította, hogy a felperes ezen időpontban fennálló 401.137 Ft késedelmi kamat és 12.724 Ft behajtási költségátalány, összesen 413.861 Ft 8 napon belüli megfizetésére hívta fel az alperest, amely összeget igazoltan 2019. február 12. napján teljesített. Rámutatott, hogy a felperes által számítottan 2019. január 30-án a végszámlából eredően 401.137 Ft tőkésített kamatigénye állt fenn az alperessel szemben, így ezen tőke késedelmes megfizetése után járó késedelmi kamatigény lehetett volna megalapozott, amennyiben a felperes megfelelően igazolja az alperes késedelembe esését és a késedelmes napok számát. A 2019. január 30-ai levélben írt fizetési határidőhöz képest nem tudta megállapítani az alperes késedelmes teljesítését, azaz a felperes

késedelmi kamatigényét megalapozatlannak ítélte meg. A bizonyítékok alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperes a behajtási költségátalány összegét teljesítette a felperesnek, ezért a felperesi keresetet e körben sem találta megalapozottnak.

A Pp. 172. § (3) bekezdésére alapított megállapítási keresettel összefüggésben elsődlegesen az előterjesztés törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta. Rögzítette, hogy önmagában az alperes 2019. január 15-én kelt kötbérfizetés felszólítására irányuló levele nem alapozza meg a felperes jogmegóvási helyzetét. Rámutatott arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a felperes nincs elzárva attól, hogy amennyiben kötbérigényt érvényesítenek vele szemben, a szerződés teljesítésének késedelme alól kimentse magát és ezen perben hivatkozzon a másik fél szerződésszegő magatartására. A felperesnek az alperesi késedelmes teljesítésből eredő kártérítési igényére figyelemmel nem fogadta el a felperes azon hivatkozását sem, hogy a megállapítási kereset vonatkozásában nem kérhet az alperessel szemben marasztalást. Mindezekre tekintettel a felperesnek a megállapítás iránti kereseti kérelmét elutasította.

Rögzítette, hogy a felperes pótmunkaigénye tekintetében a TSZSZ szakvéleményét az ítékezés alapjául elfogadta. A szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) 47. § (4) bekezdésében foglaltakra való utalással megállapította az alperes hivatkozásával szemben, hogy a TSZSZ véleménye a jogszabályi előírásoknak megfelel. A szakértői tanács elnökének személyes meghallgatása alapján megállapította, hogy a szakértői szerv a vállalkozási szerződést és annak részét képező valamennyi okiratot, a felek levelezését megismerte, amely iratok, valamint a helyszíni szemlén tapasztaltak alapján adta meg a szakvéleményét. Rámutatott arra, hogy a szakértői vélemény 7. oldalának a 7. pontjára és a szakértői tanács elnökének meghallgatására is figyelemmel megállapítható, hogy a TSZSZ mely dokumentumokat vizsgálta a véleményének elkészítése során. Rögzítette, hogy a szakvélemény nem foglalt állást jogkérdésben, feladatkörét nem lépte túl a dombház földmegfogásának részben megváltozott műszaki tartalmának, valamint a postaládák költségének pótmunkaként történő értékelése körében.

A felperes által érvényesített pótmunkadíj vonatkozásában a Ptk. 6:244. §-át, valamint a 191/2009. (IX.15.) Korm. rendeletben foglaltakat vette alapul. A szakértői tanács elnökének meghallgatása alapján rögzítette, hogy a dombház földmegfogása a terven szerepelt, azonban a felperes a kivitelezés során észlelte, hogy a terv szerint előírt 40 cm-es földréteg balesetveszélyes, nem rakható rá a terven szereplő ún. megfogó rozsdamentes acélháló-szerkezetre, mert ezen acélhálószerkezet 45°-os lejtése miatt ez a földréteg lecsúszhat. A terven az acélhálószerkezet nem volt megfelelően kidolgozva. A felperes jelezte a problémát az alperes felé, aki a tervezője részére megbízást adott a terv pontosítására. A terv módosítása az acélháló tekintetében akként történt meg, hogy az eredeti 40 cm vastagságú földhöz képest 20 cm-es földréteg elterítését írta elő akként, hogy a drótkötél acélhálót vízszintesen „T”-alakú rozsdamentes acélsávok behelyezésével kell elkészíteni. Meghatározta továbbá az acélsávok sűrűségét is másfél méterben, amelyeket a függesztőszerkezethez kellett rögzíteni és ezt követően lehetett ráteríteni a földet. A postaládák tekintetében a szakértő azt nyilatkozta, hogy azok a költségvetési kiírásban nem szerepeltek, csupán egy fotó, amiből nem feltétlenül kellett gondolnia a felperesnek arra, hogy a postaláda elkészítését is kéri a megrendelő.

A BH1996.651. számú jogesetre hivatkozással kifejtette, hogy a perbeli esetben is az elkészítendő feladat a terven szereplő munkarész volt, így többletmunkának tekintendő. Utalt továbbá a BDT2007. 1619., valamint a BDT2011. 2490. számú jogesetben foglaltakra. Kifejtette, hogy mivel a kiviteli tervek elkészítése nem tartozik a vállalkozó szerződéses kötelezettségei körébe, hanem előre megtervezett építmény elkészítését vállalta, a vállalkozói kötelezettség műszaki tartalmát a

szerződés részét képező terv határozza meg, amely műszaki terv egyben a megrendelő utasítását is jelenti. Amennyiben utóbb tervmódosításra, a terv kiegészítésére kerül sor, amelynek következtében a vállalkozónak újabb munkarészeket kell végeznie, az pótmunkának minősül. A pótmunka elrendelése a szerződés módosításának felel meg, amely a szerződéses vállalkozói díj módosítására is kiterjed. Ezzel szemben a többletmunka a műszaki tervben már eredetileg is szereplő, a vállalkozói díj költségvetési számítása során nem, vagy nem kellő mértékben előirányzott munkatétel, amely utóbb költségtöbbletet jelent. A műszaki szükségességből felmerülő, előre nem látható munkák kockázatát főszabályként a kivitelező viseli, ennek díját csak akkor érvényesítheti, ha a munka felmerülésének kockázatával, az eset körülményeire, a munka természetére, nagyságrendjére és költségvonzatára figyelemmel a díj meghatározásakor előzetesen, kellő gondosság mellett nem számolhatott. Többletmunka esetén az eredetileg célul kitűzött munkaeredmény nem változik meg, hanem csak az előzetesen becsülthöz képest többletmunka végzéssel, illetve többletköltség vonzattal valósítható meg.

A Kbt. 131. § (1) bekezdésből és a 141. §-ból kiindulva, továbbá a Ptk. 6:244. §-ára figyelemmel megállapította, hogy a felek között a pótmunka megrendelése csak írásban történhetett. A felek között 2018. június 19-én és december 19-én is szerződésmódosítás jött létre az alperes pótmunka megrendelése miatt, azonban a perbeli munkákról ezen szerződésmódosításban a felek nem rendelkeztek. Rámutatott arra, hogy a 2019. január 2-i átadás-átvételi jegyzőkönyv mellékleteként mindkét fél képviselője által aláírt pótmunka megrendelésre vonatkozó okiratban a perbeli pótmunkaigények tekintetében az alperes részéről a megrendelés feltüntetése nem szerepelt. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvben a perben érvényesített két pótmunkaigény vonatkozásában a felperes jogfenntartó nyilatkozatot nem tett, a „Főösszesítő” elnevezésű okiratot aláírta, annak tartalma körében kifogást a pert megelőzően nem adott elő, annak érvénytelenségére, nem megfelelő tartalma vonatkozásában jognyilatkozatot nem tett.

A TSZSZ tanácsa elnökének meghallgatása, valamint a műszaki leírások tartalmából megállapította, hogy mindkét perbeli pótmunkaigény a felek között létrejött vállalkozási szerződés preambulumban foglaltak szerint, továbbá 1-2. pontjában írtaknak megfelelően a szerződés mellékletét képezik, azok a kiviteli terven, a műszaki leírásban szerepeltek. Ebből következően a Ptk. 6:244. § (1) bekezdés szerinti fogalommeghatározás alá tartoznak, mivel a vállalkozó a szerződés tartalmát képező, de a vállalkozási díj meghatározásánál figyelembe nem vett munkát, továbbá az olyan munkát is, amely nélkül a mű rendeltetésszerű használatra alkalmas megvalósítása nem történhet meg, el kell hogy végezze. Ezek többletmunkaként értékelhetők, átalánydíjas szerződés esetén pedig többletmunkadíj felszámítására a vállalkozó nem jogosult. Rámutatott, hogy a Ptk. 6:244. § (2) bekezdése szerint a felperesnek figyelemfelhívási kötelezettsége állt fenn a dombház földmegfogása tekintetében az alperessel szemben, arra is tekintettel, hogy a terv tartalma a megrendelő utasításának minősül a hivatkozott eseti döntésben kifejtettek szerint. Hangsúlyozta, hogy a felperesnek mint építőipari tevékenységet folytató társaságnak az ajánlat költségvetési beárazása során a terven szereplő és a műszaki leírásban megadottak figyelembevételével kellett eljárnia. Annak megítélése is a feladatkörébe tartozott, hogy a műszaki leírásban szereplő módon egy-egy adott munkarész, tevékenység elvégezhető-e. Már a költségvetési ajánlat elkészítésekor észlelnie kellett volna, hogy a dombház megtámasztásánál a műszaki leírásban rögzített 45°-os lejtőre biztonságosan nem hordható fel 40 cm-es földréteg, illetve ezen 40 cm-es földréteg megerősítése, a földréteg lecsúszástól való védelme a terv szerinti módon nem feltétlenül oldható meg. Megállapította azt is, hogy az eredeti műszaki tartalmat kiegészítő műszaki tartalommal került sor a terv módosítására, mivel ez volt alkalmas az eredeti terven szereplő rendeltetésszerű használat megvalósítására. Ezért arra a megállapításra jutott, hogy a dombház földmegfogásának tervmódosítása folytán az esetlegesen a felperes oldalán felmerült többletköltség nem minősül

pótmunkának, hanem az a Ptk. 6:244. § (1) bekezdése szerinti többletmunka, mivel az a vállalkozási szerződés tartalmát képezte, másrészt a módosítás nélkül a rendeltetésszerű használatra alkalmas megvalósítás nem történhetett volna meg.

A postaládák tekintetében sem fogadta el a szakértői nyilatkozatot. A fekvő levélszekrény műszaki adatok címen leírást, valamint rajzot tartalmazó csatolt okiratra is figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy a postaládák elkészítése nem minősíthető pótmunkának, mivel a társasházban lévő lakások rendeltetésszerű használatához a postaláda szükséges. A felperes mulasztásaként értékelte, hogy a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotot előírányzó terv, illetve műszaki leírás tanulmányozása eredményeként átalánydíja kialakítása során a rendeltetésszerű használatához szükséges valamennyi postaládát nem árazta be, csupán 1 db vonatkozásában adott árajánlatot. Minderre tekintettel a felperes pótmunkára irányuló kereseti kérelmét sem találta megalapozottnak.

Rögzítette, hogy a felperes által előterjesztett tanúbizonyítási indítványokat mellőzte azok szükségtelensége okán. A perköltségviselésről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. A leszállított keresetre is figyelemmel a 35.125.023 Ft pertárgyérték alapján az alperes ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján állapította meg a csatolt költségjegyzéktől eltérően összesen 1.615.084 Ft-ban. Miután az alperes a költségjegyzékben nem részletezte a készkiadásait, annak megítélését a bíróság mellőzte.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását, a megállapítási keresetnek való helytadását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való kötelezését kérte az alperes perköltségben való marasztalása mellett. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) - (4) bekezdésének megfelelően jelölte meg, kérte az elsőfokú bíróság eljárása szabályszerűségének és az ítélet anyagi jognak való megfelelésének a felülbírlását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdésében rögzített feltételei nem állnak fenn. Hangsúlyozta, hogy az alperes 2019. január 15. napján kelt levelében felperes teljesítési késedelmére hivatkozással késedelmi kötbérigényt jelentett be a pert megelőzően. Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a kötbérigény érvényesítésének a bejelentése nem eredményez jogmegóvási helyzetet a felperes vonatkozásában. Hangsúlyozta, hogy jelen per speciális, a TSZSZ szakvéleményére alapított per. A TSZSZ tv. 8/A. § (1), 8/C. § (2) és a 8/E. § (1) bekezdésére hivatkozással rámutatott arra, hogy a TSZSZ szakvélemény egy 60 napon túl, az ellenérdekű fél által indított perben nem vehető figyelembe, így a felperesi érdeksérelem, a felperes jogai megóvásának szükségessége abban áll, hogy a független szakértői testület által elkészített szakvéleményben foglaltakra - nevezetesen arra, hogy a felperes teljesítése szerződésszerű és a késedelem felperesnek nem róható fel - csak jelen perben hivatkozhat. Álláspontja szerint a megállapítási kereset másik feltétele is fennáll, vagyis a felperes a körben, hogy a késedelem neki nem volt felróható, marasztalást nem kérhetett. Ugyanis az elsőfokú bíróság jegyzőkönyvben rögzített tájékoztatása szerint a TSZSZ szakvélemény a szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránti kereseti kérelem vonatkozásában nem vehető figyelembe, ami egyben azt is jelenti, hogy a szerződésszegéssel okozott károk megtérítését felperes jelen perben a TSZSZ szakvéleményre alapítottan nem kérheti. Álláspontja szerint mindezek alapján megállapítható, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 172. § (3) bekezdésében rögzített valamennyi feltétele fennáll, így az elsőfokú bíróság tévesen, a Pp. 172. § (3) bekezdésébe, a TSZSZ tv. 8/A. § (1), 8/C. § (2), 8/E. § (1) bekezdésébe ütközően utasította el a felperes keresetét e körben.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:244. § (2) bekezdésbe ütköző módon utasította el a TSZSZ szakvéleményre alapított pótmunka jogcímű követelését és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által megjelölt munkák nem minősülnek pótmunkának, hanem azok többletmunkák, amelynek ellenértékére a felperes nem tarthat igényt. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a TSZSZ szakvéleményt ítélkezése alapjául elfogadta. A TSZSZ tv. 6. § (1) bekezdésére való utalással rögzítette, hogy a TSZSZ hatáskörébe tartozik annak megállapítása, hogy a teljesítés milyen módon történt és ezért milyen összegű ellenérték illeti meg a vállalkozót. Ezért a TSZSZ jogosult annak megállapítására is, hogy az eredeti szerződéshez képest pótmunka elvégzésére sor került-e és annak ellenértékére jogosult-e a vállalkozó. Ezt támasztják alá a Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.25.417/2019/2. számú végzésében foglaltak is. Az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel ellentétben a TSZSZ tehát nemcsak a felperes által elvégzett és a keresetben megjelölt két tételre vonatkozó munkák műszaki szükségességében foglalt állást, hanem azt is megállapította, hogy a felperes által elvégzett munkák pótmunkának minősülnek. Álláspontja szerint a keresetben megjelölt két munka utólag megrendelt termódosítás miatt szükségessé váló munka, azaz pótmunka.

A dombház rétegrendjének módosítása körében hangsúlyozta, hogy a kivitelezési munkák során észlelte, hogy az alperes által szolgáltatott tervek alapján a kivitelezés biztonságosan nem valósítható meg, ezért jelezte a termódosítás szükségességét folyamatosan. Álláspontja szerint az új módosított tervek átadása és a Helyi Építési Szabályzat módosítása a korábbi tervek megvalósíthatatlanságának elismerését jelenti. Rámutatott arra, hogy a 2018. június 13-ai kooperációs jegyzőkönyvben rögzítették, hogy várják a kivitelező ajánlatát. Ez arra utal, hogy az alperes várta a felperes pótmunka elvégzésére vonatkozó ajánlatát. Amennyiben az alperes a termódosítás következtében elvégzendő munkákat többletmunkaként kezelte volna, úgy nyilvánvalóan nem hívja fel a felperest ajánlattételre. Hangsúlyozta, hogy a termódosításra a tervek hibája, hiányossága miatt, műszaki megvalósíthatatlanság okán került sor, amellyel a felperes csak a kivitelezés során szembesülhetett, az a szerződéskötést megelőzően nem volt felismerhető, mivel a kivitelezést megelőzően nem lehetett észlelni a munka jellege miatt azt, hogy a tervek a biztonságos kivitelezésre nem alkalmasak. Álláspontja szerint a dombház földmegtámasztási munkái kapcsán szükségessé vált termódosítások következtében a felperesnek az eredeti terveken nem szereplő munkákat kellett elvégeznie, így annak ellenértékére igényt tarthat. Jelen esetben nem a tervek minimális módosítására vagy kiegészítésére került sor, hanem az alperes új terveket készített.

A postaládákkal kapcsolatos pótmunkák vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az alperes által átadott tervek melletti műszaki leírásban egyetlen postaláda fotója szerepelt, ezt meghaladóan egyetlen dokumentum, terv sem tartalmazott információt. A felperes a postaláda típusát a fotó alapján beazonosította, és jelezte, hogy a képen szereplő 1 db postaládát az alperes részére át tudja adni az átadás-átvételi eljárás során. Az alperes jelezte, hogy nem egyetlen, hanem több postaláda kivitelezését kéri és a postaláda pontos helyéről és darabszámáról 2018. június 29-én a tervezőn keresztül tervet küldött át a felperesnek, amely alapján a felperes pótmunka ajánlatot küldött az alperes részére. A postaládák az eredeti terveken nem szerepeltek, csak termódosítás, pontosabban új terv alapján kerültek feltüntetésre, ennek megfelelően tehát ezen munkák is pótmunkának minősülnek. Álláspontja szerint mind a szolgáltatóhoz, mind az abban kialakított üzlethelyiségek, lakások rendeltetésszerűen használhatók a postaláda nélkül is, vitatta az ítélet ezzel ellentétes megállapítását. Minderre figyelemmel megítélése szerint a Ptk. 6:244. § (2) bekezdésébe és 6:245. § (1) bekezdésébe ütközik a pótmunkára vonatkozó kereset elutasítása.

Az érvényesített késedelmi kamattal összefüggésben kifejtette, hogy a számlafizetés határideje 2019. január 22. volt, amelyet az alperes január 29-én fizetett meg, a késedelembe esés és a teljesítés

között 7 nap telt el, a késedelmi kamat mértéke összesen 8,9 %, amelyre figyelemmel a késedelmi kamat mértéke 467.994 Ft, amelyből az alperes 413.861 Ft-ot fizetett meg. A kettő közötti különbség 54.133 Ft késedelmi kamat, érvényesíti továbbá a 12.724 Ft összegű behajtási költségátalányt a vonatkozó jogszabály szerint. Az a körülmény, hogy a felperes 2019. január 30. napján kelt levelében a késedelmi kamatkövetelését nem pontosan jelölte meg, nem mentesíti az alperest a tényleges mértékű kamat megfizetése alól. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:48. §-ába, 6:155. §-ába, és a behajtási költségátalányról szóló 2016. évi IX. törvény 3. § (1) bekezdésébe ütközően, megalapozatlanul utasította el a felperes késedelmi kamat és behajtási költségátalány megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

Mindezekon túlmenően hangsúlyozta, hogy a bíróság a beszerzett bizonyítékokat a Pp. 279. §-ába ütközően tévesen mérlegelte és az általa megjelölt anyagi jogszabályok téves értelmezése alapján jutott a kereseti kérelem elutasítására.

A másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségéről költségjegyzéket csatolt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perkielégben való marasztalását kérte. Állította, hogy a felperes fellebbezése teljeskörűen mind az eljárásjogi, mind az anyagi jogi jogszabálysértésre való hivatkozásában megalapozatlan.

A felperes megállapítási keresetével összefüggésben kifejtette, hogy a felperes nincs olyan jogvédelmi szükséghelyzetben, ami megalapozza a megállapítási kereset előterjesztésének eljárásjogi feltételeit. Hangsúlyozta, hogy a TSZSZ tv. által meghatározott keretek között fogadta el a bíróság a TSZSZ véleményét. A szakvéleményre alapított perben a felperes nem terjeszthet elő olyan kérelmet, amelyre a TSZSZ szakvéleménye nem vonatkozhat. Rámutatott arra, hogy a Szaktv. 47. § (6) bekezdése tiltja, hogy a szakvélemény jogkérdésben állást foglaljon, továbbá a pernek nem volt tárgya annak a vizsgálata, hogy a késedelem kinek róható fel. Minderre figyelemmel a megállapítási keresetben való döntés tehát jogkérdés. Megalapozatlannak tartotta a felperesnek a megállapítási kereset körében a Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.25.417/2019/2. számú határozatára való hivatkozását.

A pótmunka tárgyában álláspontja szerint a felperes fellebbezése a Ptk. 6:519. §-ába, 6:525. §-ába és 6:520. §-ába ütközik, továbbá sérti a Kbt. 141. § és 142. §-ában foglaltakat. Rámutatott arra, hogy a TSZSZ szakvélemény nem pótmunkákra vonatkozik, hanem annak tárgya a közbeszerzési eljárás ajánlati dokumentációja műszaki tartalmának, illetőleg a szöveges műszaki leírásnak megfelelő, a perbeli vállalkozási szerződés szerinti kivitelezési munkák. Az alperes a keresetben állított pótmunkákat azért nem rendelte meg, mert ezek az átalánydíjban elvégzendő kivitelezési feladatok. A szerződött munka módosítása a szabályszerűen kevesebb tartalommal és megfelelő határidő mellett a felperes által aláírtan történt.

A dombházzal összefüggő kereseti kérelem tekintetében állította, hogy azt a felperesnek az eredeti átalányáron kifizette és nem kérte az elmaradó munka, így a csökkent anyag és csökkent munkaidő költségét. Hangsúlyozta, hogy a közbeszerzési ajánlati dokumentáció elfogadásakor megalapozott szakmaiságú, műszaki jellegű átvizsgálással a felperesnek fel kellett volna tárnia a problémát. Észrevételezte, hogy a 2018. március 28-ai kooperációs jegyzőkönyv szerint az eredetileg 40 cm-es földréteg a csökkentett 21 cm feltöltéssel készült, ez a kivitelezőnek anyagi és munkaóra megtakarítást jelentett, így erre többletköltsége nem lehetett.

A postaládával kapcsolatos munkák vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a közbeszerzési ajánlati dokumentáció tartalmazta a postaládák mintafotóját és benne volt abban a konszignációban is,

amiben azt rögzítették, hogy miből hány darab kell. A felperes a saját mulasztásából eredően kalkulált 1 db postaládával. A szakértői tanács elnöke a bírósági meghallgatásán is akként nyilatkozott, hogy minden lakáshoz jár a postaláda és a gyakorlatban is így építik a házakat.

A késedelmi kamatköveteléssel és a behajtási költségátalánnyal összefüggésben rögzítette, hogy azokat 2019. február 12. napján megfizette.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem indokolta meg az elsőfokú bíróságnak a Pp. 279. §-re alapított eljárási szabálysértését. A törvényszék által megállapított tényállás megfelel az eljárási szabályoknak, összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyobb részt helyesen állapította meg, az abból levont következtetése részben, a megállapítási kereset törvényi feltételeinek fennállása és a postaládákkal összefüggésben érvényesített pótmunkaigény körében helytálló, e körben a döntése a jogszabályoknak megfelel, a késedelmi kamatigény tekintetében a jogi következtetés és a döntés a jogszabályoknak nem felel meg, a dombházzal összefüggésben érvényesített pótmunkaigény körében az Ítélet tábla anyagi pervezetése következtében az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A Fővárosi Ítélet tábla a felperes megállapítás iránti keresete, a postaládákkal kapcsolatos pótmunkaigénye, a késedelmi kamat igénye továbbá a behajtási költségátalány körében a Pp. 383. § (4) bekezdése értelmében részítélettel döntött, mert annak 341. § (2) bekezdésében rögzített feltételei a másodfokú eljárásban fennálltak.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra következtetésre, hogy a megállapítási kereset eljárásjogi feltételei hiányoznak. Nem alapos a felperesnek a fellebbezésben foglalt arra való hivatkozása, hogy a megállapítási kereset törvényi feltételei fennállnak. Ahogyan arra az alperes is helyesen hivatkozott, a Pp. 172. § (3) bekezdése szerint a megállapítási kereset előterjesztésének két konjunktív feltétele van: a felperes alperessel szembeni jogmegóvási szükséglete és a marasztalásra irányuló kereseti kérelem kizártsága. A jogmegóvási szükséglet körében önmagában az a körülmény, hogy az alperes 2019. január 29. napján kelt levelében a felperes teljesítési késedelmére hivatkozással késedelmi kötbérigényt jelentett be, nem eredményezi a felperes jogvédelmi helyzetének bekövetkeztét. A jogvédelmi helyzet megnyílása a tényleges igényérvényesítéssel keletkezik, ami a felek egyező előadása szerint nem valósult meg. Szükségtelen a felperes jogainak az alperessel szemben történő megóvásához annak megállapítása, hogy a perbeli vállalkozási szerződés késedelmes teljesítése a felperesnek nem felróható, mert erre a felperes az alperes által kötbér megfizetése iránt indított peres eljárásban védekezésként hivatkozhat, a késedelem alól kimentheti magát. Nincs helye tehát megállapítási kereset előterjesztésének olyan tényre vonatkozóan, amelyre az ellenérdekű fél által indított perben védekezésként lehet hivatkozni (BH2005. 146. és BH1985. 195.).

Nem megalapozott a felperes TSZSZ szakvélemény felhasználására vonatkozó hivatkozása sem a jogmegóvási szükséglete körében. Ahogyan arra a felperes is helyesen rámutatott, a TSZSZ tv. 6. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy a TSZSZ a szerződés teljesítését vizsgálja és a 6. § (2) bekezdés értelmében a szakvélemény a szerződés műszaki tartalma szerint a vállalkozót terhelő munkák leírása, ezen munkák közül a teljesített munkák mennyiségének és minőségének meghatározása, az el nem végzett munkák meghatározása és ezeknek a szerződés szerinti költségvetési tételek vagy az átalánydíj arányos részének alapulvételével meghatározott értéke

tárgyában készülhet. A TSZSZ tv. 8/E. § (1) bekezdése szerint a perben felmerülő szakkérdésben a TSZSZ szakvélemény ugyanolyan bizonyítéknak minősül, mintha a szakvéleményt a perben kirendelt szakértő terjesztette volna elő. Azonban az Ítéltábla álláspontja szerint e szabály kizárólag a 6. § (2) bekezdésével összhangban értelmezendő, azaz a polgári peres eljárásban a TSZSZ szakvéleményét a TSZSZ törvénynek megfelelő felhasználás esetén a szakértői bizonyítás keretében kizárólag a 6. § (2) bekezdésében rögzített tárgyban lehet figyelembe venni, így bizonyítékként értékelni. Ahogyan arra az alperes a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott, a TSZSZ szakvéleményének nem lehet tárgya a késedelem vizsgálata a fent megjelölt jogszabály szerint, ezért a perben a felperes erre a szakértői bizonyítás keretében nem is hivatkozhat, ami egyben azt is jelenti, hogy a felperes jogmegóvási helyzetének szükségessége a TSZSZ szakvéleményre való hivatkozással nem indokolt.

A jogmegóvási helyzet hiányában a megállapítási kereset törvényi feltételeit nem lehet megállapítani, ezért alaptalan az alperes marasztalási kereset kizártságára való fellebbezési hivatkozása.

A fentiek szerint az Ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy a megállapítási kereset elutasítása tárgyában az elsőfokú bíróság részéről eljárási szabályszegés nem történt. Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes megállapításra irányuló kereseti kérelmének elutasítása tárgyában a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján - a fenti indokolásbeli kiegészítéssel - helybenhagyta.

Alapos a felperesnek a késedelmi kamat és a behajtási költségátalány tárgyában előterjesztett fellebbezése. Nem vitás, hogy a 274.185.678 Ft értékű vállalkozói díjat rögzítő számla fizetési határideje 2019. január 22-e volt, és az sem vitás, hogy a számla ellenértékét az alperes 2019. január 29. napján, 7 nap késedelemmel fizette meg. Ahogyan arra a felperes helyesen hivatkozott a Ptk. 6:48. §-a szerint a késedelmi kamat a késedelembe esés napjától a kifizetésig terjedő időre jár, a késedelmi kamat mértéke pedig a Ptk. 6:155. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állapítható meg. A 7 nap késedelemre vonatkozóan a felperes helyesen állapította meg összecszerúságában, hogy az alperest 467.994 Ft késedelmi kamatfizetési kötelezettség terheli. Nem vitás, hogy ezen összegből az alperes 413.865 Ft összeget fizetett meg, amely a felperesi jogosult rendelkezése szerint a Ptk. 6:46. §-a értelmében a késedelmi kamatra számolandó el, így abból összesen 54.133 Ft késedelmi kamat maradt fenn, amelynek megfizetésére az alperes a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerint köteles. A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy önmagában a felperes késedelmi kamat megfizetésére irányuló felszólításában a késedelmi kamat mértékének téves meghatározása nem mentesíti az alperest a jogszabálynak megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetése alól. Az alperes a behajtási költségátalányról szóló 2016. évi IX. törvény 3. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes számára megfizetni 12.724 Ft-ot.

Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a késedelmi kamat és a behajtási költségátalány körében a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

A felperes által érvényesített pótmunkaigénnyel összefüggésben az Ítéltábla mindenekelőtt az alábbiakat rögzíti. Téves a felperesnek arra való hivatkozása, hogy a TSZSZ hatáskörébe tartozik annak megállapítása, hogy felperes végzett-e pótmunkát. A Szaktv. 47. § (6) bekezdése szerint a szakvéleményben jogkérdésben nem lehet állást foglalni, így abban sem, hogy a felperes által elvégzett munkák pótmunkának minősülnek-e vagy sem. A TSZSZ tv. 6. § (2) bekezdése értelmében a fent kifejtettek szerint a TSZSZ kizárólag abban dönthet, hogy a felperes által

megjelölt munkák a perbeli szerződés műszaki tartalmának részét képezik-e, amennyiben igen, azt a felperes teljesítette-e és milyen minőségben, továbbá ezen munkák értékét határozhatja meg. A felperes által csatolt TSZSZ szakvélemény tehát csak annyiban irányadó, amennyiben a felperes által pótmunkaként megjelölt postaládákkal, illetőleg a dombházzal összefüggő munkák vonatkozásában rögzíti, hogy azok a perbeli szerződés műszaki tartalmának részét képezik-e vagy sem, illetőleg ezen megállapításból kiindulva a 6. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tartalmazhat megállapításokat. Az ezt meghaladó szakértői megállapítások a TSZSZ törvény 6. § (2) bekezdésébe ütköznek, azaz a TSZSZ szakvélemény a felperes pótmunkaigényével összefüggésben a Pp. 316. § (1) bekezdés d) pontja szerint aggályos, a szakértői tanács elnökének meghallgatására figyelemmel is.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott, a felperes díjigényének alapjául szolgáló munkák meghatározása körében abból kell kiindulni, hogy azok a szerződés műszaki tartalmát képezték-e.

A postaládákkal összefüggő pótmunkaigény tekintetében az Ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával. Felperes nem vitatta, hogy az alperes által 7/A/12. szám alatt csatolt fekvő levélszekrény műszaki adatait tartalmazó leírás a szerződés műszaki tartalmának részét képezte. A csatolt okirat nem pusztán a postaláda típusát tartalmazza, hanem azt is rögzíti, hogy az egyes postaládákat egymás mellett vagy alatt egybeépítve alakítható ki a csoportos levélszekrény, és a műszaki leírás az egybeépített postaládákból kialakított levélszekrény kiépítésére vonatkozik. Erre figyelemmel helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a felperes mulasztásaként azt, hogy a szerződés műszaki tartalmának tanulmányozása eredményeként az átalánydíja kialakítása során a rendeltetésszerű használathoz szükséges valamennyi postaládát és a levélszekrény szerelését nem árazta be. Nem sértett tehát anyagi jogi jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor a postaládákkal kapcsolatos pótmunkaigény elutasításáról rendelkezett. Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 369. § (3) bekezdése szerinti anyagi jogi felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes postaládákkal összefüggő pótmunkaigényének elutasítása tárgyában a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A dombházzal összefüggő pótmunkaigény vonatkozásában az Ítélet tábla rögzíti, hogy az nem képezte vita tárgyát, hogy a dombház a műszaki leírásban benne van, e körben az alperes okiratot csatolt. Egyező az előadás arra vonatkozóan is, hogy a dombház kialakítása során tervmódosítás történt. Jelen esetben nem pusztán a tervmódosításnak van jelentősége, hanem annak, hogy a tervmódosítással az előírt munkák műszaki tartalma mennyiben változott, módosult. Az alperes állította, hogy csupán a feltöltés mennyisége változott, ami költségsökkentéssel járt. Erre figyelemmel a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a dombházzal összefüggő tervmódosítás olyan műszaki megoldás, amellyel az eredetileg célul kitűzött munkaeredmény, és a munka műszaki tartalma is teljesen megváltozott. A rendelkezésre álló TSZSZ szakvélemény azonban nem tartalmazza az eredeti kiviteli terveknek megfelelően a dombház kivitelezésének műszaki tartalmát, és a fentiekre is figyelemmel a TSZSZ tv. 6. § (2) bekezdése értelmében nem is tartalmazhat ezt meghaladó, a tervmódosításra vonatkozó megállapításokat.

Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 237. § (2) bekezdése értelmében gyakorolt anyagi pervezetése körében a fentiekre kifejezetten tájékoztatnia kellett volna a felperest, továbbá arról is, hogy a felperes által meghatározott munkák ellenértékét is bizonyítania kell. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének ki kellett volna terjednie a Pp. 316. § (1) bekezdés d) pontja szerinti TSZSZ szakvélemény aggályosságára, a Pp. 317. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szakértő alkalmazásának szükségességére, és a Pp. 317. § (1) bekezdés c) pontja szerint a szakvélemény elkészítéséhez a

perben nem szolgáltatott adatok (ajánlati dokumentáció, tervdokumentáció és tervmódosítás) szükségességére. A rendelkezésre álló adatok, így a 14.G.40.153/2019/16. számú jegyzőkönyv 4. oldalának tanúsága szerint azonban az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt teljeskörű, továbbá annak tartalma sem állapítható meg kétséget kizáróan a kézzel írt jegyzőkönyvi javításra tekintettel. A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a dombházzal összefüggő pótmunkaigény anyagi jogi felülbírálata körében a Pp. 369. § (4) bekezdése értelmében elvégezte a helyes anyagi jogi pervezetést, amelynek körében lehetőséget adott a felperes számára a szakértői bizonyítással kapcsolatos nyilatkozat előterjesztésére [Pp. 369. § (4) bekezdés a) pont]. A felperes a másodfokú eljárás során tartott tárgyaláson szakértői bizonyítási indítványát előterjesztette, ami azt eredményezte, hogy az ítéletábra a dombházzal összefüggő pótmunkaigény érdemében a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudott dönten, ezért az ítéletet e körben a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja értelmében - figyelemmel a (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra is - hatályon kívül helyezte.

Az elsőfokú bíróságnak a perfelvételi szaktól kell lefolytatnia az új eljárást, amelynek keretében fel kell hívnia a felperest a Pp. 202. §-ában szabályozott előkészítő irat határidőben történő előterjesztésére, amelyben a felperesnek a dombházzal összefüggő szakértői bizonyításra irányuló indítványát kell kifejtenie és pontosítania, a szakértőhöz intézendő kérdések feltüntetésével egyidejűleg, továbbá fel kell hívni a felet a szakértői bizonyítással összefüggő költségek letétbe helyezésére. Az érdemi tárgyalási szakban lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján abban kell állást foglalnia az elsőfokú bíróságnak, hogy a dombházzal összefüggő tervmódosítás műszaki megoldásával mennyiben változott meg a perbeli szerződés műszaki tartalma, a szerződés műszaki tartalmának változása esetén a felperest megillető pótmunka díjának összegszerűségét is vizsgálnia kell.

Figyelemmel arra, hogy a dombházzal összefüggő felperesi igény tekintetében a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú eljárás során felmerült perköltségekről - azok felmerülése, összegszerűsége, a felszámítással történő érvényesítése, és pernyertesség-pervesztesség aránya ismeretének hiányában - az Ítéletábra a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudott határozni, ezért e körben az ítéletet a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a teljes elsőfokú perköltségre kiterjedően hatályon kívül helyezte. Az elsőfokú bíróságnak a felek által felszámított perköltség viseléséről az általános szabályok szerint kell döntenie.

A másodfokú eljárás során felmerült perköltséget az Ítéletábra a Pp. 386. § (3) bekezdés értelmében csupán megállapította, azok viselése, illetve megfizetése kérdésében az elsőfokú bíróság dönt. A felperes másodfokú perköltsége vonatkozásában a felszámítását alapul véve figyelembe vette az Illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésének, és a fellebbezett értéknek megfelelően lerótt 492.100 Ft másodfokú eljárási illetéket. Az ügyvédi munkadíjat a felszámított összegtől eltérően állapította meg az Ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra, és a 6.151.076 Ft fellebbezett értékre is figyelemmel, és azt 153.780 Ft + 41.520 Ft áfa, azaz összesen 195.300 Ft-ban határozta meg. Az alperes másodfokú perköltsége körében az ügyvédi munkadíjat felszámítottól eltérően, a fentieknek megfelelő összegben állapította meg.

Budapest, 2020. január 22.

. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sági Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró